

LIVINGAGRO

Διασυνοριακά Ζωντανά Εργαστήρια για την Αγροδασοπονία

ENI CBC Med Programme 2014 – 2020, πρώτη πρόσκληση για έργα
Κωδικός έργου: 38/1315 OP of the 29/08/2019

E-Newsletter Έκδοση. 1 Ιαν. 2020

**LIVINGAGRO: Καινοτομία, μεταφορά γνώσεων
και τεχνολογίας για τη
μεσογειακή Αγροδασοπονία**

Ανακαλύψτε το "LIVINGAGRO - Διασυνοριακά Ζωντανά Εργαστήρια για την Αγροδασοπονία"!

Το έργο "LIVINGAGRO - Εργαστήρια διασυνοριακής διαβίωσης για την Αγροδασοπονία" χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα ENI CBC Med 2014-2020, από την πρώτη πρόσκληση για έργα, αναφορικά με τον θεματικό στόχο A.2 "Υποστήριξη για εκπαίδευση, έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία", προτεραιότητα A.2.1" Τεχνολογική μεταφορά και εμπορευματοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας".

Με συνολικό προϋπολογισμό 3,3 εκατ. Ευρώ και 2,9 εκατ. Ευρώ από ευρωπαϊκούς πόρους μέσω του προγράμματος ENI CBC Med, η κοινοπραξία του προγράμματος LIVINGAGRO περιλαμβάνει 6 οργανισμούς από 4 διαφορετικές χώρες- συμπεριλαμβανομένου του Περιφερειακού Οργανισμού Δασών για την Ανάπτυξη της Περιοχής και του Περιβάλλοντος της Σαρδηνίας (Fo.Re.STAS), ως συντονιστή (Leading Beneficiary), του Τμήματος Βιολογίας, Γεωπονίας και Επιστήμης Τροφίμων, του Ιταλικού Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας (PP1) και της ATMSAS Συμβουλευτικής (PP5), από την Ιταλία, το Εθνικό Κέντρο Αγροτικής Έρευνας (National Center for Agricultural Research and Extension) (PP2) από την Ιορδανία, το Ινστιτούτο Γεωπονικής Έρευνας- Agricultural Research Institute (PP3) από το Λίβανο και το Μεσογειακό

Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων (PP4) από την Ελλάδα.

Το LIVINGAGRO αντιμετωπίζει την πρόκληση της γνώσης και της μεταφοράς τεχνολογίας στα Μεσογειακά συστήματα γεωργίας και Αγροδοασπονιάς, για την επίτευξη και ανταλλαγή **ορθών πρακτικών** με σκοπό την **βιώσιμη παραγωγή, την προστασία της βιοποικιλότητας**, την ενίσχυση της μεταφοράς της καινοτομίας και την αύξηση της κερδοφορίας για οποιονδήποτε που σχετίζεται με αυτά. Χρησιμοποιώντας μια **ανοιχτή προσέγγιση** καινοτομίας για τη συνύπαρξη οικονομικών και κοινωνικών αξιών και αλληλεπιδράσεων μεταξύ προσφοράς και ζήτησης, εξαλείφοντας τους γεωγραφικούς και πολιτισμικούς φραγμούς, θα δημιουργηθούν **δύο Ζωντανά Εργαστήρια (livinglabs)** τα οποία θα επικεντρωθούν στο **πολυλειτουργικό σύστημα ελιάς (Ζωντανό Εργαστήριο 1)** και στα **βοσκοτόπια (LivingLaboratory 2)**. Οι δράσεις του περιλαμβάνουν τον εντοπισμό και την διακριτοποίηση των σχετικών εμπλεκόμενων φορέων, τις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα (PPP), την ανάπτυξη της ειδικής πλατφόρμας ICT και την έναρξη πειραματικών πιλοτικών δράσεων.

LIVINGAGRO, ένα ΜΕΓΑΛΟ, ΠΡΑΣΙΝΟ ξεκίνημα!

ΠΡΑΣΙΝΟ ΦΩΣ σε ένα ΠΡΑΣΙΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ για την έναρξη του έργου μας **LIVINGAGRO**, του οποίου η εναρκτήρια συνάντηση έγινε με επιτυχία στα τέλη **Νοεμβρίου του 2019!** Με την ευκαιρία αυτή, η Περιφέρεια της Σαρδηνίας φιλοξένησε τους εταίρους του έργου για δύο ημέρες στο Κάλιαρι (**26 και 27 Νοεμβρίου**), οι οποίοι κατάφεραν να φθάσουν στη Σαρδηνία παρά την απεργία που επηρέασε την εθνική εναέρια κυκλοφορία.

Η **εναρκτήρια συνάντηση**, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι των εταίρων του έργου, ξεκίνησε το πρωί της **26ης Νοεμβρίου** με την παρουσίαση των συνεργατών και των επικουρικών φορέων του έργου. Στη συνέχεια διοργανώθηκε **συνέντευξη Τύπου** με την παρουσία του Γενικού Διευθυντή του ENI CBC, την υπεύθυνη διαχειρίστρια του προγράμματος Med, κ. **Anna Catte**, του γενικού διευθυντή του τμήματος γεωργίας, **Giulio Capobianco**, του γενικού διευθυντή του Περιφερειακού Οργανισμού Δασών για την Ανάπτυξη της Περιοχής και του Περιβάλλοντος της Σαρδηνίας, **Salvatore Mele**, καθώς και των δύο εταίρων της του

έργου κ. **Milad El Riachy** (Λίβανος) και του κ. **Salam Ayoub** (Ιορδανία). Οι διάφοροι ομιλητές υπογράμμισαν τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας, της ανταλλαγής ορθών πρακτικών μεταξύ θεσμικών οργάνων, οργανισμών και ιδιωτικών φορέων της περιοχής της Μεσογείου, προκειμένου να αντιμετωπιστούν **κοινές σημαντικές προκλήσεις** όπως η **μεταφορά τεχνολογίας, η καινοτομία, η έρευνα και η εταιρική σχέση δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στον τομέα της Αγροδοασπονιάς** με σκοπό να παράγουν συγκεκριμένα μετρήσιμα αποτελέσματα καθώς και πραγματικά οφέλη για τις περιοχές, τα εμπλεκόμενα μέρη και τις τοπικές κοινότητες.

Fo.Re.S.T.A.S.

Viale Luigi Merello, 86 • 09123 Cagliari • Italy
Tel. +39 070 279 91 • livingagro.project@forestas.it
www.enicbcmed.eu/projects/livingagro

Forestas
Agerzia forestale regionale pro ambiente de su territoriu e de s'ambiente de sa Sardegna
Agenzia forestale regionale per lo sviluppo del territorio e dell'ambiente della Sardegna
SardegnaForeste

Κατά τη διάρκεια της **απογευματινής συνεδρίασης**, ο Επικεφαλής Εταίρος εισήγαγε μια **γενική επισκόπηση του έργου** σχετικά με τις προβλεπόμενες **δραστηριότητες, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τα παραδοτέα**, το χρονοδιάγραμμα και τα επόμενα βήματα. Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν και συζητήθηκαν συγκεκριμένα θέματα σχετικά με την υλοποίηση του έργου.

Στις **27 Νοεμβρίου** συνεχίστηκαν οι εργασίες σχετικά με τις φάσεις και τις μεθόδους υλοποίησης του έργου, όσον αφορά τεχνικές, οικονομικές και επικοινωνιακές πτυχές του. Στο τέλος πραγματοποιήθηκε, μια επίσκεψη στις εγκαταστάσεις του **Fo.Re.S.T.A.S.**, στο **δασικό φυτώριο "Bagantinus"** το οποίο βρίσκεται στο Decimomannu (Κάλιαρι).

EURAF2020 - LIVINGAGRO @ το Ευρωπαϊκό Συνέδριο για τη Αγροδασοπονία θα πραγματοποιηθεί στη Σαρδηνία τον Μάιο

EURAF2020 NUORO

Από τις **18 έως τις 22 Μαΐου στο Nuoro**, στη Σαρδηνία, θα πραγματοποιηθεί το 5ο Ευρωπαϊκό Συνέδριο για την Αγροδασοπονία (**EURAF**). Το EURAF είναι η διετή πρωτοβουλία της **Ευρωπαϊκής Ομοσπονδίας Αγροδασοπονίας** που αποσκοπεί στην προώθηση της επιστήμης και της πρακτικής της γεωργικής δασοκομίας σε ολόκληρη την ευρωπαϊκή ήπειρο και όχι μόνο. Η εκδήλωση συγκεντρώνει ερευνητές, υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, τεχνικούς γεωργίας και επέκτασης των δασών, αγρότες και μαθητές με σκοπό να μοιραστούν και να συζητήσουν τα τρέχοντα και αναδυόμενα περιβαλλοντικά και κοινωνικοοικονομικά ζητήματα που σχετίζονται με την Αγροδασοπονία.

Η Αγροδασοπονία (ως πρακτική της ενσωμάτωσης της ξυλώδους βλάστησης με τα συστήματα των καλλιεργειών και των ζώων) για τη μετάβαση προς τη **βιωσιμότητα** και τη **βιοοικονομία** είναι η **κατευθυντήρια γραμμή του 5ου Συνεδρίου**, το οποίο συνδέει τα τέσσερα κύρια θέματα στο επίκεντρο της συζήτησης:

- ✓ **Αγροδασοπονία, υπηρεσίες οικοσυστήματος, τοπίο και αγροτική ανάπτυξη**
- ✓ **Αγροδασοπονικά συστήματα και καινοτομίες**
- ✓ **Αγροδασοπονία και πολιτική βιώσιμης ανάπτυξης**
- ✓ **Αγροδασοπονία, εκπαίδευση, διάδοση**

Το Πρόγραμμα Συνεδρίου περιλαμβάνει **βασικές και παράλληλες συνεδριάσεις**, καθώς και **τοπικές Εκδρομές Μελέτης** με τη συμμετοχή διεθνώς αναγνωρισμένων ομιλητών και πολλών ενδιαφερομένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Έτσι λοιπόν, αυτό το συνέδριο αποτελεί μια μεγάλη ευκαιρία για δικτύωση και διάδοση των δραστηριοτήτων, των αποτελεσμάτων και των παραδοτέων του προγράμματος LIVINGAGRO.

Fo.Re.S.T.A.S.

Viale Luigi Merello, 86 • 09123 Cagliari • Italy
Tel. +39 070 279 91 • livingagro.project@forestas.it
www.enicbcmed.eu/projects/livingagro

Forestas
Agenzia forestale regionale per il territorio e de s'ambiente de sa Sardegna
Agenzia forestale regionale per lo sviluppo del territorio e dell'ambiente della Sardegna
SardegnaForeste

Το **EURAF2020** διοργανώνεται με την τοπική υποστήριξη της **UniNuoro** και του Περιφερειακού Οργανισμού Δασών για την Ανάπτυξη της Περιοχής και του Περιβάλλοντος της Σαρδηνίας (**Fo.Re.STAS**), σε συνεργασία με αρκετά ιταλικά δημόσια και ιδιωτικά ερευνητικά ιδρύματα, εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές, ενώσεις, που ασχολούνται με την Αγροδασοκομία σε διαφορετικά επίπεδα. Η **Σαρδηνία** έχει επιλεγεί ως το ιδανικό μέρος για τη φιλοξενία του EURAF2020, καθώς το νησί αντιπροσωπεύει το **μεσογειακό περιβάλλον**, όπου η αγρο-

δασοκομία, ενσωματωμένη σε ιστορικά αγροτικά τοπία, διαδραματίζει στρατηγικό αγρο-οικολογικό ρόλο για την αγροτική ανάπτυξη.

Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στον **επίσημο δικτυακό τόπο του EURAF2020** στη διεύθυνση www.euraf2020.eu ή επικοινωνήστε με την οργανωτική επιτροπή στο info@euraf2020.eu. Οι λεπτομερείς δραστηριότητες σχετικά με το έργο LIVINGAGRO, στο πλαίσιο του EURAF2020 θα ανακοινωθούν στο επόμενο ηλεκτρονικό ενημερωτικό δελτίο.

**ΝΕΑ ΑΠΟΤΟΥΣΕΤΑΙΡΟΥΣΤΟΥΕΡΓΟΥ - Σεαυτήτηνέκδοση:
Νέα από τον εταιρο από το ΛΙΒΑΝΟ**

Fo.Re.S.T.A.S.

Viale Luigi Merello, 86 • 09123 Cagliari • Italy
Tel. +39 070 279 91 • livingagro.project@forestas.it
www.enicbcmed.eu/projects/livingagro

Forestas
Agenzia forestale regionale per il sviluppo del territorio e de s'ambiente de sa Sardegna
Agenzia forestale regionale per lo sviluppo del territorio e dell'ambiente della Sardegna
SardegnaForeste

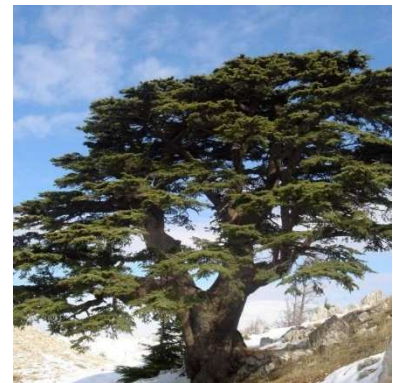

Η εθνική τράπεζα σπόρων του Λιβάνου που ιδρύθηκε στο Ινστιτούτο Αγροτικής Έρευνας του Λιβάνου (LARI) - Κέντρο στην Ταϊ Αμάρια

Joëlle Breidy, Διαχειρίστρια της τράπεζας σπόρων; Milad El Riachy, Διευθυντής του τμήματος για την Ελιά και το Ελαιόλαδο

Το Ινστιτούτο Αγροτικής Έρευνας του Λιβάνου (LARI) και η Millennium Τράπεζα Σπόρων (MSB), Royal Botanic Gardens, Kew, συνεργάζονται για τη διατήρηση της χλωρίδας του Λιβάνου μέσω της διατήρησης των αποθεμάτων *ex-situ* από το 1996. Έκτοτε, διατηρήθηκαν με εμπιστοσύνη στο MSB (Ηνωμένο Βασίλειο). Το 2013 ιδρύθηκε η Εθνική Τράπεζα Σπόρων του LARI και όλες οι διπλές συλλογές σπόρων επαναπατρίστηκαν στον Λίβανο. Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 20 χρόνων, 1796 συλλογές σπόρων 925 ειδών τοποθετήθηκαν στο LARI με αντίγραφα στο MSBP και αυτό αντιπροσωπεύει το 35,6% της χλωρίδας του Λιβάνου. Αυτοί οι σπόροι, που ανήκουν σε 82 φυτικές οικογένειες, περιλαμβάνουν βρώσιμα, αρωματικά, ιατρικά, διακοσμητικά, άγρια συγγενικά φυτά, χρήσιμα φυτά, εκτός από χορτονομές, χορτονομές, θάμνους και δέντρα. Επιπλέον, διατηρούνται αρκετά ενδημικά, εγγενώς ενδημικά, και IUCN κόκκινα απειλούμενα είδη. Κατά τη διάρκεια του Φεβρουαρίου του 2020, ο διαχειριστής της τράπεζας σπόρων θα ταξιδέψει στη Νορβηγία με όλα τα είδη που είναι σημαντικά για τη διατροφή και τη γεωργία να τα καταθέσουν στο θάλαμο σπόρων Svalbard (Svalbard Seed Vault).

Η τράπεζα σπόρων του LARI στον σταθμό της Ταϊ Αμάρια επεκτείνεται συνεχώς με την ίδρυση δύο νέων θερμοκηπίων για τον πολλαπλασιασμό των κτηνοτροφικών και ζωοτροφών και με την εισαγωγή νέου υλικού δασικών σπόρων, για την παραγωγή πιστοποιημένων σπόρων προς σπορά και θα χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή φυσικών φυτωρίων φυσικών ειδών για την αναδάσωση του Λιβάνου. Το έργο LIVINGAGRO θα μπορούσε να επωφεληθεί από την τεράστια γενετική ποικιλομορφία που διατηρείται σε αυτή την εθνική τράπεζα σπόρων για πειραματισμό νέων ειδών για τη συγκαλλιέργεια στο LivingLab 1 (πολυλειτουργικά συστήματα ελιάς) και για τη δοκιμή νέων ζωοτροφών για την αποκατάσταση των βοσκοτόπων στο LivingLaboratory 2 (βοσκοτόπια).

Υδροπονικό σύστημα παραγωγής ζωοτροφών Ινστιτούτο Αγροτικής Έρευνας του Λιβάνου (LARI) TalAmara

Joseph Kahwaji, Διευθυντής του εργαστηρίου Ζωοτροφών LARI – TalAmara

Η αύξηση του παγκόσμιου πληθυσμού και η αλλαγή των μεθόδων διατροφής του έχουν θέσει τεράστια πίεση στις πηγές **φυτικών και ζωικών ζωοτροφών**, αναγκάζοντας τους αγρότες να διερευνήσουν νέους τρόπους να τροφοδοτήσουν τα ζώα τους με σκοπό να αυξήσουν τον λόγο μετατροπής των ζωοτροφών τους. Η **αυξημένη ζήτηση πόρων και η περιορισμένη παραγωγή** εντοπίστηκαν ως **οι κυριότερες συνέπειες** της αύξησης της **θερμοκρασίας του πλανήτη**, η οποία οδήγησε στη μείωση των παραγωγικών αρδευόμενων περιοχών, στην υπερβόσκηση και στους αυξημένους παράγοντες απερίθμωσης.

Στο πλαίσιο αυτό, **το εργαστήριο ζωοτροφών στο LARI - TalAmara** δραστηριοποιείται για τη μείωση του κινδύνου με την **εξεύρεση νέων ποικιλιών προσαρμοσμένων στην κλιματική αλλαγή**, αφενός, και την αύξηση της **αποτελεσματικότητας των ζωοτροφών**, αφετέρου. Μια από τις λύσεις που υιοθετήθηκαν είναι το **υδροπονικό σύστημα παραγωγής ζωοτροφών** με βάση την ηλιακή ενέργεια που θα μπορούσε να είναι μια βιώσιμη λύση που υιοθετήθηκε ειδικά για τους αγρότες με μικρά μηρυκαστικά κατά τη διάρκεια του έτους.

Παρουσιάζοντας το LIVINGAGRO σε μεταπτυχιακούς φοιτητές της Σχολής Γεωπονίας στο Πανεπιστήμιο του Λιβάνου

.Στο πλαίσιο της διάλεξης **Αγρο-βιοποικιλότητας** της 30ης Ιανουαρίου που απευθύνθηκε σε φοιτητές του Μ2 του Πανεπιστημίου του Λιβάνου, της Σχολής Γεωπονίας, η καθηγήτρια Lamis Chalak παρουσίασε το πρόγραμμα LIVINGAGRO, τους στόχους και τις δράσεις του που

Fo.Re.S.T.A.S.

Viale Luigi Merello, 86 • 09123 Cagliari • Italy
Tel. +39 070 279 91 • livingagro.project@forestas.it
www.enicbcmed.eu/projects/livingagro

Forestas
Agenzia forestale regionale per il territorio e de l'ambiente de sa Sardegna
Agenzia forestale regional per lo sviluppo del territorio e dell'ambiente della Sardegna
SardegnaForeste

προβλέπονται στη Μεσόγειο. Οι φοιτητές εξέφρασαν το ενδιαφέρον τους για περαιτέρω συμμετοχή στην υλοποίηση των δραστηριοτήτων του έργου που σχετίζονται με τα δύο Ζωντανά Εργαστήρια πολυλειτουργικών συστημάτων ελιάς και των δασικών εκτάσεων, μέσω καλοκαιρινής πρακτικής άσκησης και με την συγγραφή μεταπτυχιακών εργασιών.

Το πρόγραμμα **LIVINGAGRO** χρηματοδοτήθηκε από την ΕΕ στο πλαίσιο του προγράμματος ENICBC για τη Μεσόγειο Θάλασσα 2014-2020.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου **LIVINGAGRO** ανέρχεται σε 3,3 εκατ. € με συνεισφορά της ΕΕ ύψους 2,9 εκατ. € (90%).

Η δημοσίευση αυτή εκπονήθηκε με τη χρηματοδοτική συνδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του Προγράμματος ENICBC για τη Μεσόγειο Θάλασσα. Το περιεχόμενο αυτού του εγγράφου αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του περιφερειακού οργανισμού δασών για την ανάπτυξη του εδάφους και του περιβάλλοντος της Σαρδηνίας (Fo.Re.S.T.A.S.) και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αντικατοπτρίζει τη θέση των δομών διαχείρισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Προγράμματος.

Το πρόγραμμα ENICBC για τη Μεσόγειο Θάλασσα 2014-2020 είναι μια πολυμερής πρωτοβουλία διασυνοριακής συνεργασίας (KTK) που χρηματοδοτείται από το European Neighborhood Instrument (ENI). Στόχος του προγράμματος είναι η προώθηση δίκαιης, ισότιμης και βιώσιμης οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής ανάπτυξης, η οποία μπορεί να προωθήσει τη διασυνοριακή ολοκλήρωση και να αξιοποιήσει τα εδάφη και τις αξίες των συμμετεχουσών χωρών. Οι ακόλουθες 13 χώρες συμμετέχουν στο Πρόγραμμα: Κύπρος, Αίγυπτος, Γαλλία, Ελλάδα, Ισραήλ, Ιταλία, Ιορδανία, Λίβανος, Μάλτα, Παλαιστίνη, Πορτογαλία, Ισπανία, Τυνησία. Η Διαχειριστική Αρχή (JMA) είναι η Αυτόνομη Περιφέρεια της Σαρδηνίας (Ιταλία). Οι επίσημες γλώσσες του προγράμματος είναι τα αραβικά, τα αγγλικά και τα γαλλικά. Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε τη διεύθυνση: www.enicbmed.eu.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση απαρτίζεται από 27 κράτη μέλη που αποφάσισαν να συνδέσουν σταδιακά την τεχνογνωσία, τους πόρους και τα στόχους τους. Μαζί, σε μια περίοδο διεύρυνσης 50 ετών, έχουν δημιουργήσει μια ζώνη σταθερότητας, δημοκρατίας και αειφόρου ανάπτυξης, διατηρώντας παράλληλα την πολιτιστική πολυμορφία, την ανεκτικότητα και τις ατομικές ελευθερίες. Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεσμεύεται να μοιραστεί τα επιτεύγματά της και τις αξίες της με χώρες και λαούς πέρα από τα σύνορά της.

CONTACTS

Fo.Re.S.T.A.S. (LIVINGAGRO project Συντονιστής Εταίρος)
Viale Luigi Merello, 86 • 09123 Κάλιαρι • Ιταλία
Tel. +39 070 279 91 • livingagro.project@forestas.it

www.enicbmed.eu/projects/livingagro
www.facebook.com/Livingagro

Fo.Re.S.T.A.S.

Viale Luigi Merello, 86 • 09123 Cagliari • Italy
Tel. +39 070 279 91 • livingagro.project@forestas.it
www.enicbmed.eu/projects/livingagro

Forestas
Agenzia forestale regionale per il territorio e de s'ambiente de sa Sardegna
Agenzia forestale regionale per lo sviluppo del territorio e dell'ambiente della Sardegna
SardegnaForeste

